

השפעת הזנה בחומצות שומן מסוג אומגה-3 על המערכת האנדוקנבינואידית בזקיקים קדם- ביוציים וברחם של פרות חלב

פ. דוס-סנטוס סילבה^{1,2}, י. בוטנקו¹, ג. קרא^{1,2}, י. פורטניק¹, ע. מועלים¹ ומ. זכות^{1,*}

¹המחלקה לחקר בקר וצאן, המכון לחקר בע"ח, מכון וולקני. ²החוג למדעי בע"ח, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה עברית.

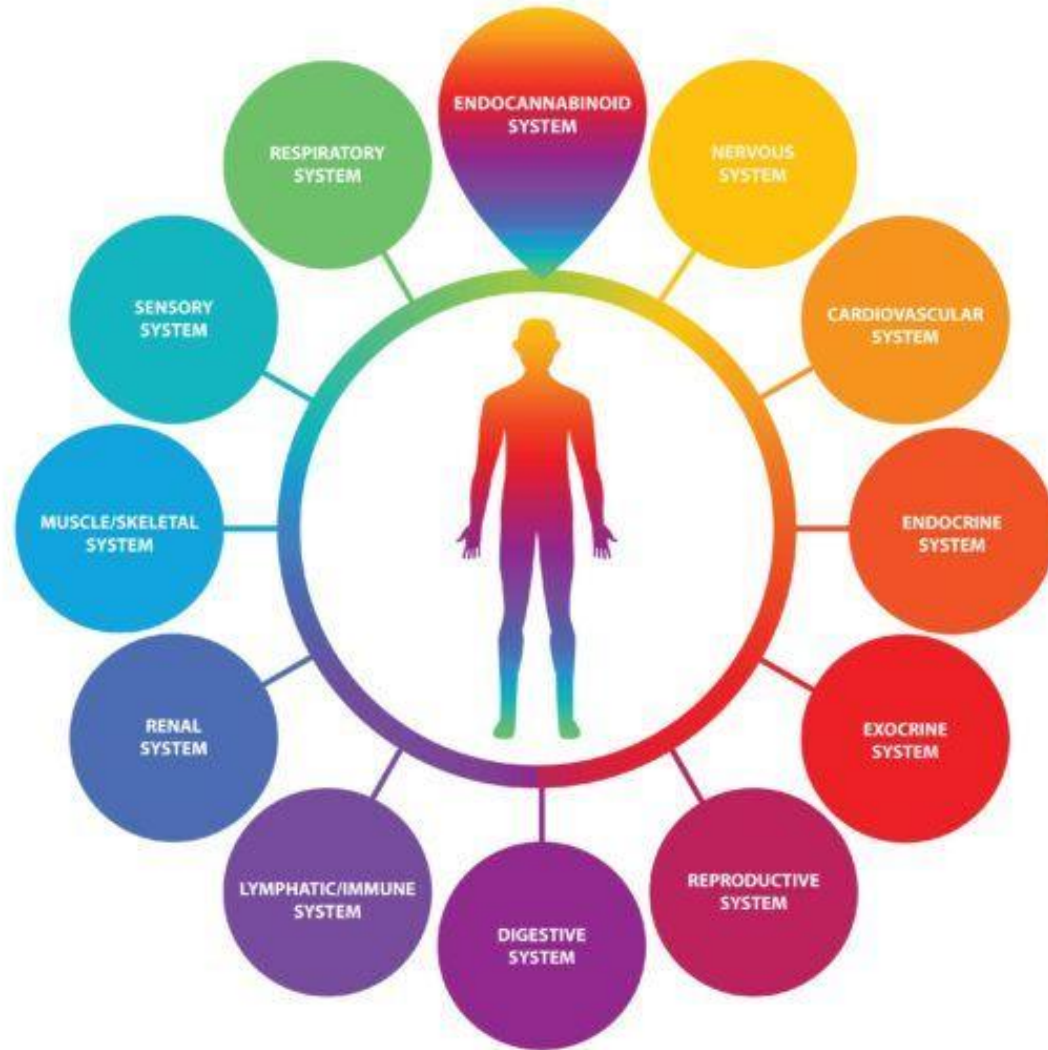
mayak@volcani.agri.gov.il

ENDOCANNABINOID AND BODY SYSTEMS

THE OUTLINES OF THE ENDOCANNABINOID EMERGED DURING THE 1960s AND 70s, FROM RESEARCH INTO THE EFFECTS OF CANNABIS ON THE HUMAN BODY.

MOTIVATION & REWARD

THERMOREGULATION

STRESS RESPONSE

METABOLISM

APPETITE

MOOD

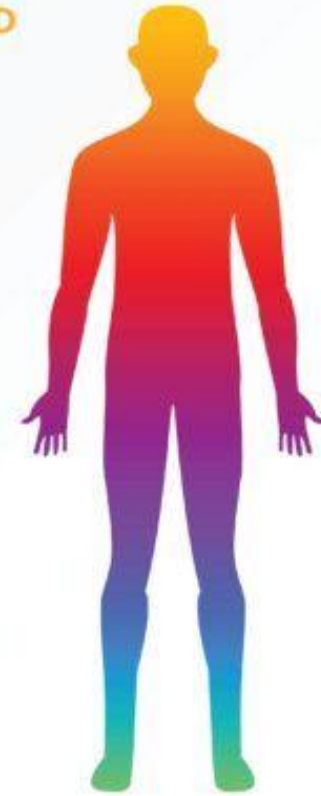
PAIN

ENERGY

SENSATION

INFLAMMATION

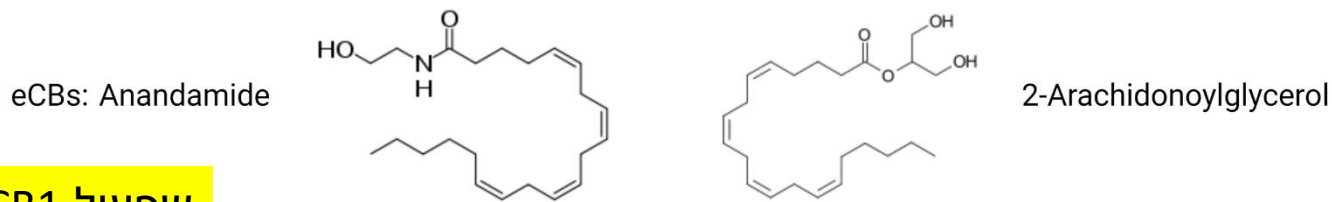
MUSCLE CONTROL

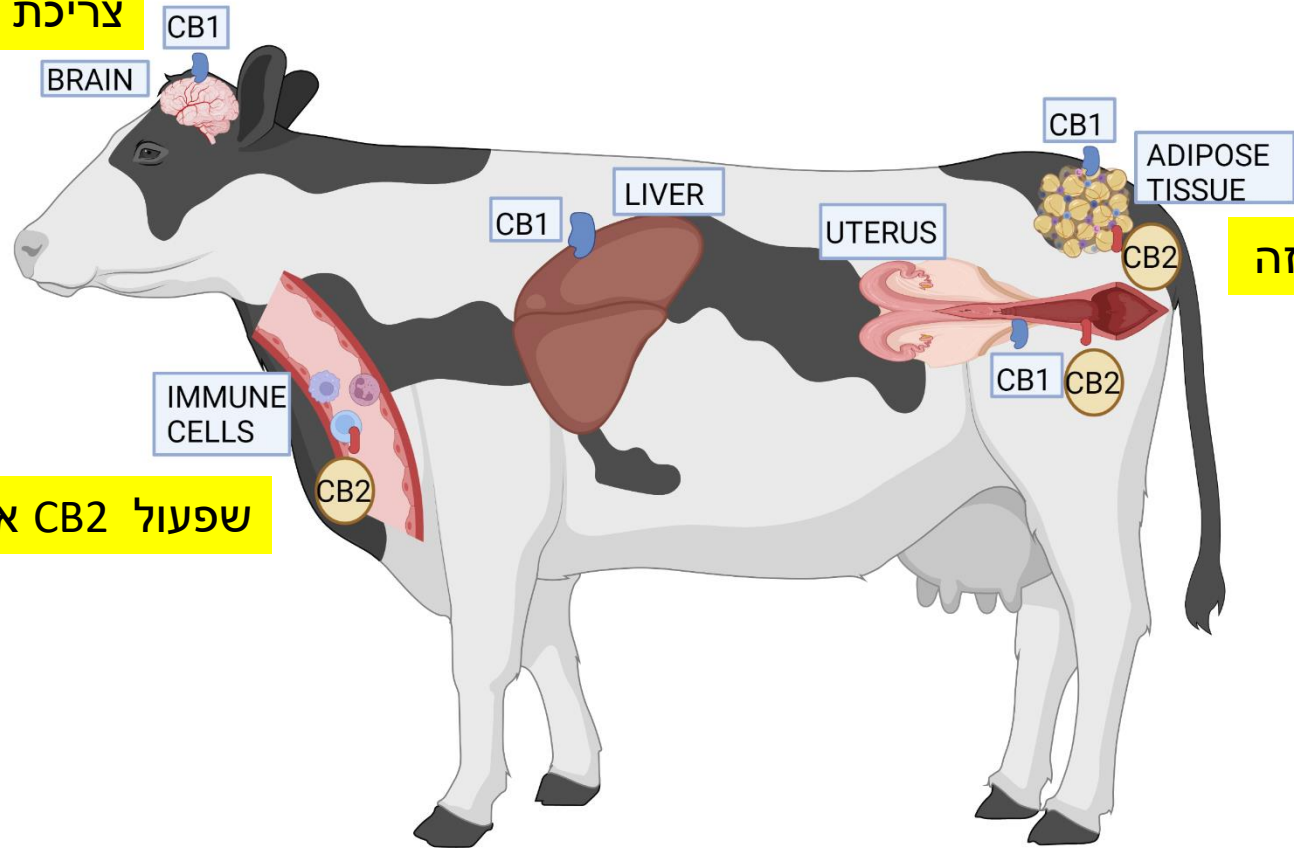
המערכת האנדוקנבינואידית (ECS) בבקר

- תפקיד מרכזי במטבוליזם האנרגיה ובתגובה לעקה ביונקים.

- אנו חוקרים את תפקיד ה-ECS במצבי עקה בפרות חלב

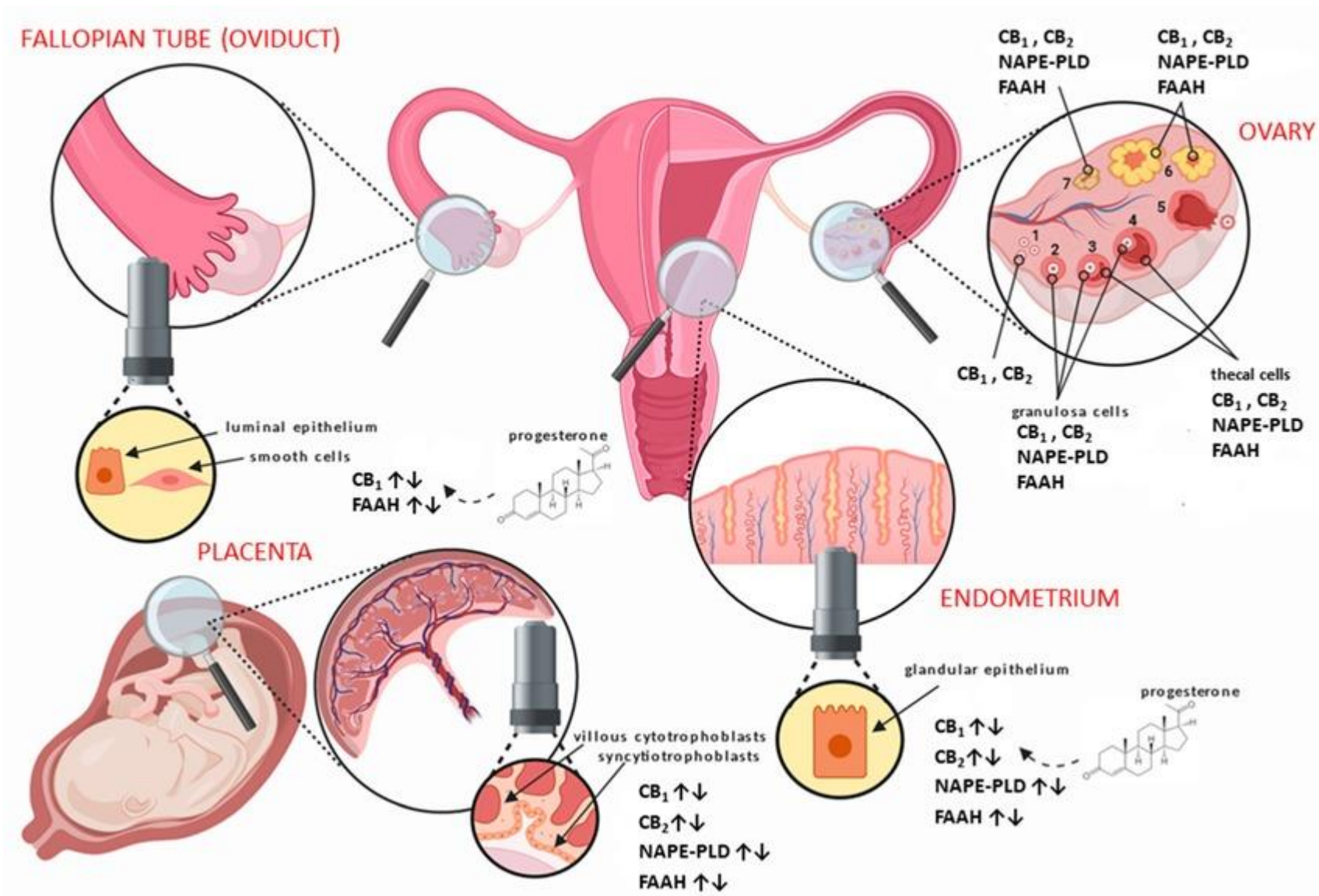
שפעול CB1 מעלה צריכת מזון

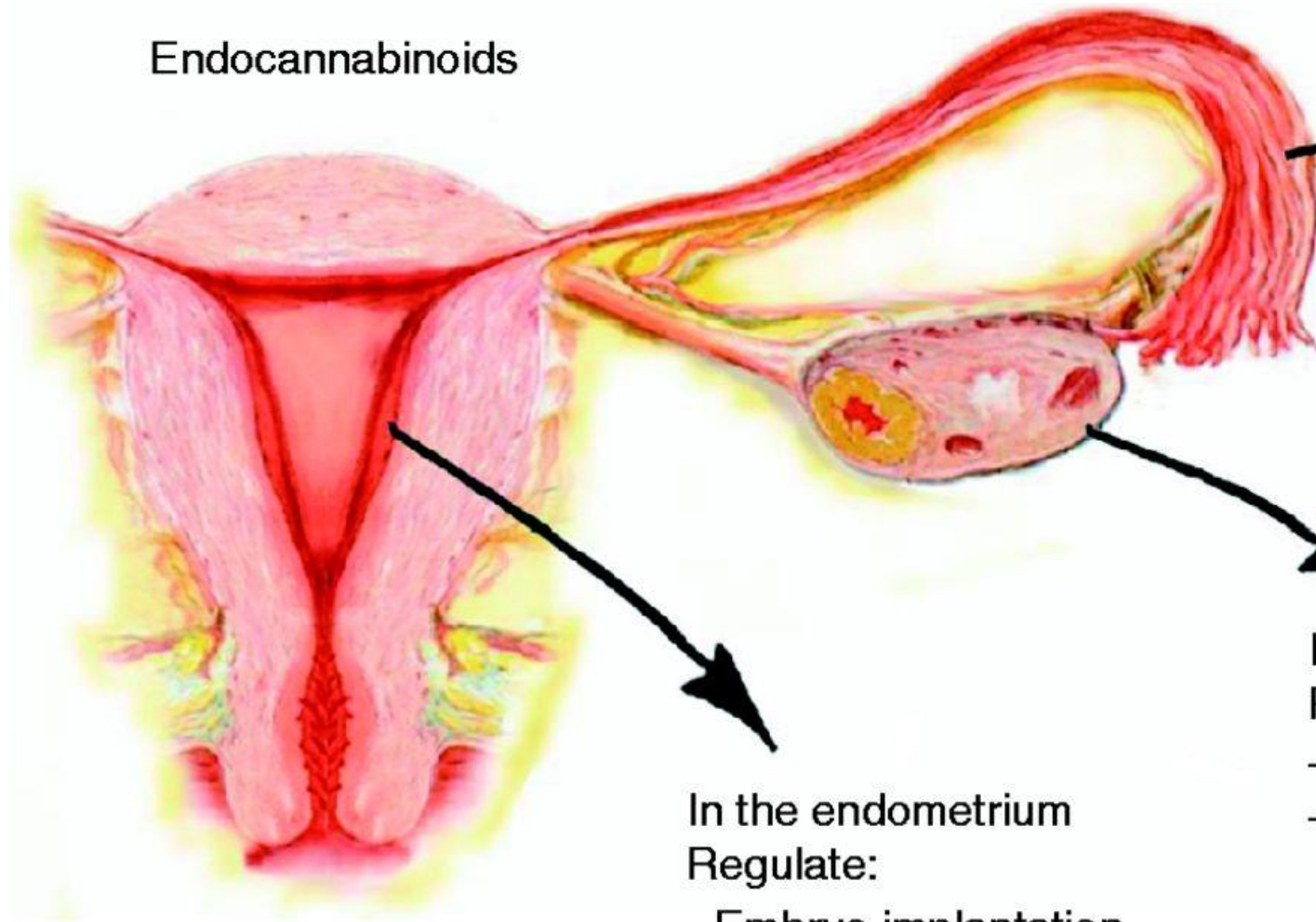
שפעול CB1 מוריד ליפוליזה

שפעול CB2 אנטי-דלקתי

המערכת האנדוקנבינואידית ומערכת המין הנקבית

Endocannabinoids

In the oviduct
Regulate:

- Oviduct contraction
- Embryo transport.

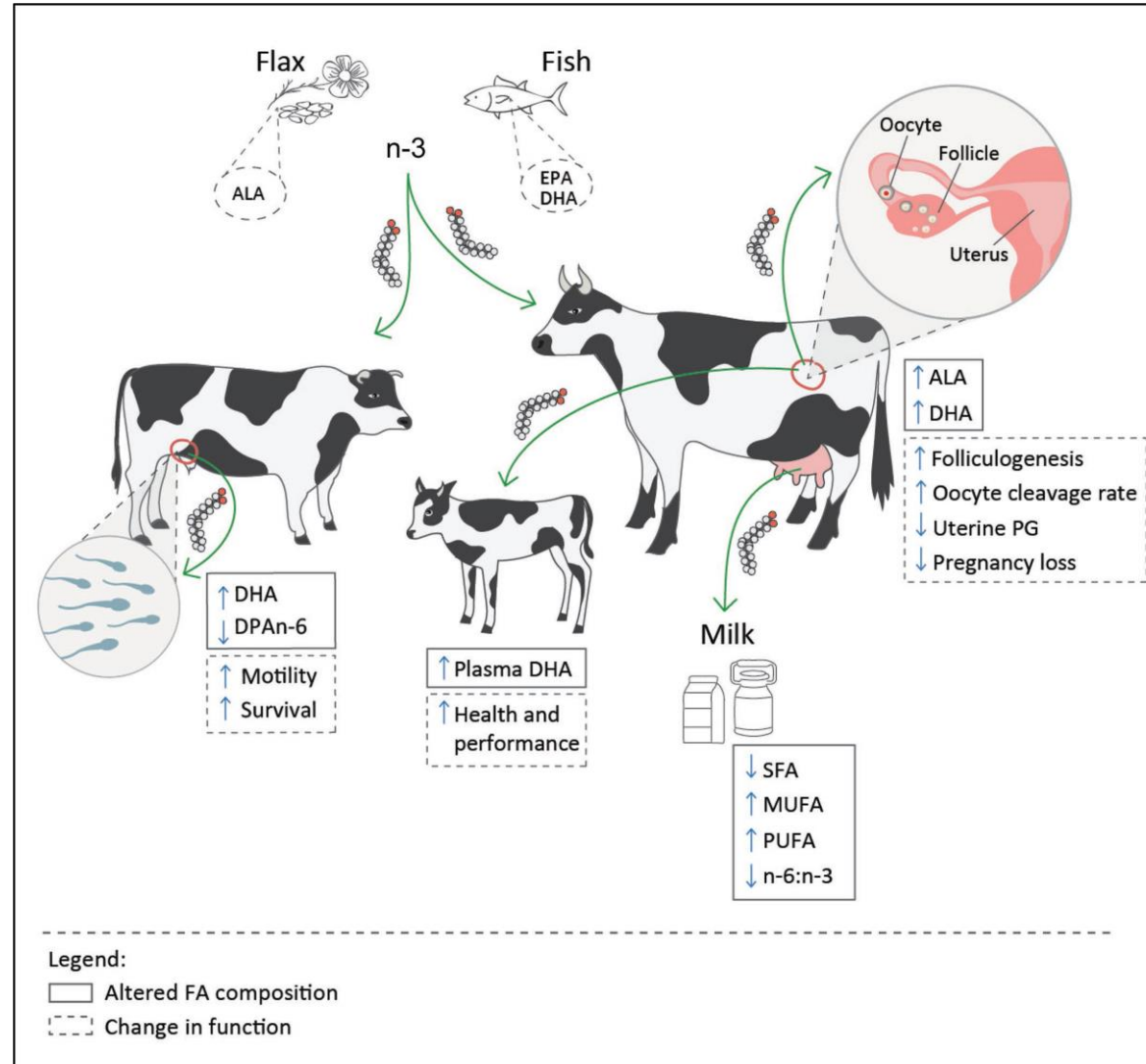
In the ovary
Regulate:

- Oocyte maturation
- Folliculogenesis

In the endometrium
Regulate:

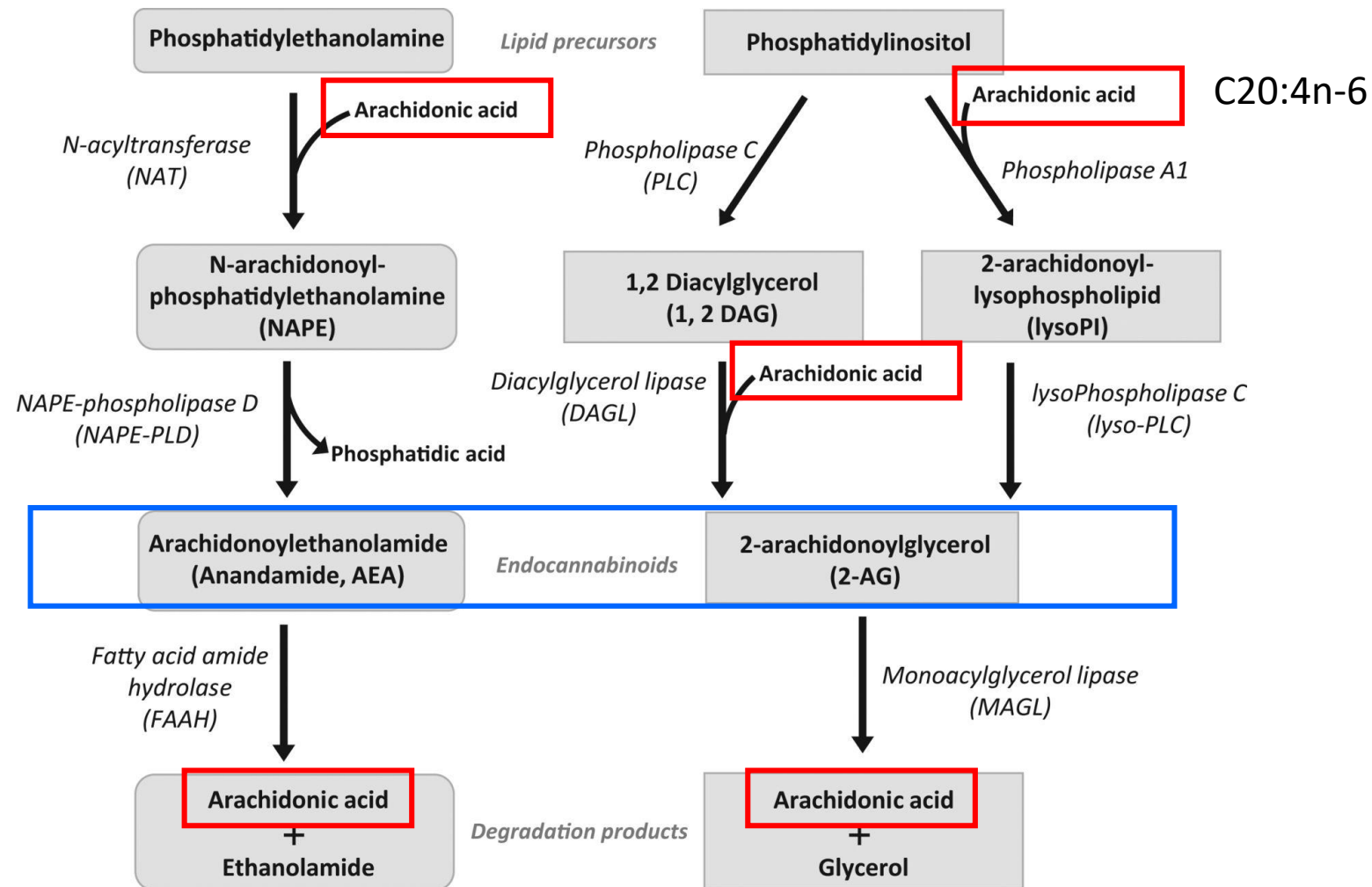
- Embryo implantation
- Endometrial plasticity,
- Endometrial cell motility,
- Cytoskeleton rearrangement,
- K^+ currents,
- Endometrial cell proliferation
- Endometrial decidualisation.

הזנה בחומצות שומן אומגה-3 משפיעה לטובה על מערכת המין הנקבית בפרות חלב

Moallem, 2018,
Zachut et al., 2008, 2010, 2011

אנדוקנבינואידים מסונטזים מחומצות שומן אומגה-6

האם המערכת האנדוקנבינואידית קשורה להשפעות של אומגה-3 על הפוריות?

J. Dairy Sci. 103:1049–1049
<https://doi.org/10.3168/jds.2019-17328>
© American Dairy Science Association®, 2020.

Letter to the editor: Are the physiological effects of dietary n-3 fatty acids partly mediated by changes in activity of the endocannabinoid system in dairy cows?

Maya Zachut*

Department of Ruminant Science, Institute of Animal Sciences, Agricultural Research Organization–Volcani Center, Rishon LeZion 7505101, Israel

מטרת המחקר

לבחון האם מתן אומגה-3 משפיע על רמות האנדוקנבינואידים ועל ביטוי חלבונים וגנים בזקיקים קדם-

ביוציים וברחם של פרות חלב

מהלך הניסוי

■ 24 פרות ברפת וולקני חולקו ל-2 טיפולי הזנה מ-3 שבועות לפני מועד ההמלטה:

• **ביקורת** - קיבלו את מנת העדר עם תוספת שומן מוגן רווי

• **טיפול אומגה-3** - קיבלו תוסף שמכיל סוג אומגה-3 (וולומגה-160, וולורקס, צרפת) בשיעור של

700 גרם ליום ביובש, וכ-6.4% מהמנה (ח"י) עד 70 יום בתחלובה.

• 30 יום לאחר ההמלטה ביצענו בדיקת אולטראסאונד לשחלות, ולאחר סנכרון המחזור המיני

בוצעה שאיבה של נוזל פוליקולרי מזקיקים קדם-ביוציים וכן ביופסיית רחם (בממוצע ביום 58 ± 5

בתחלובה).

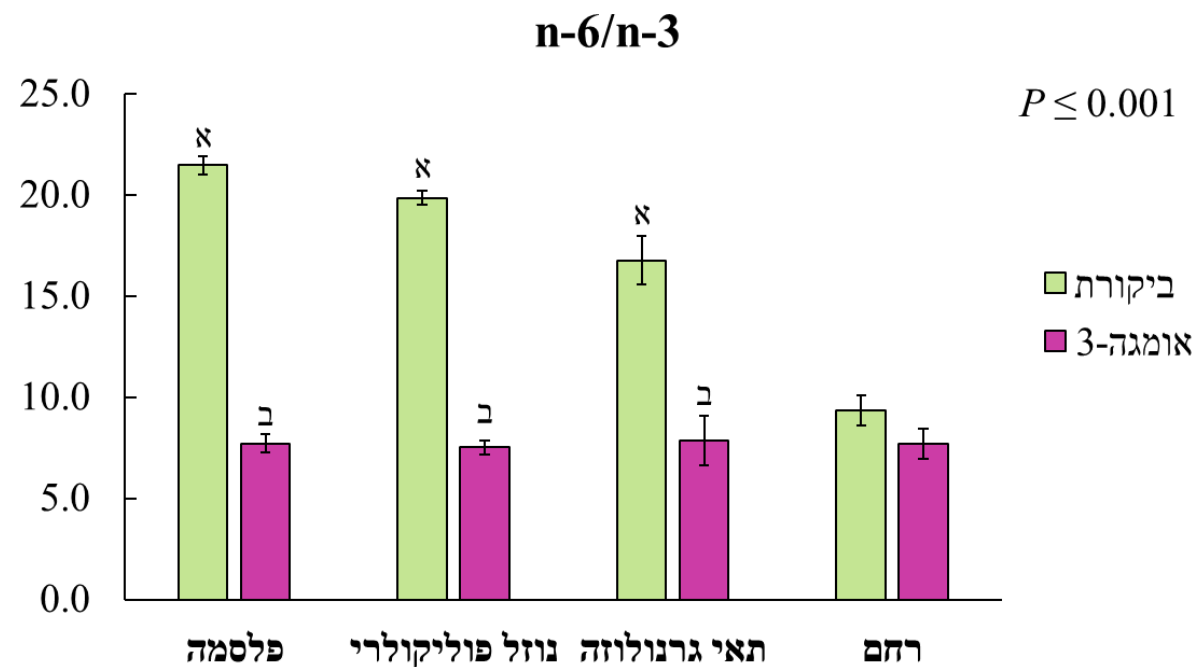
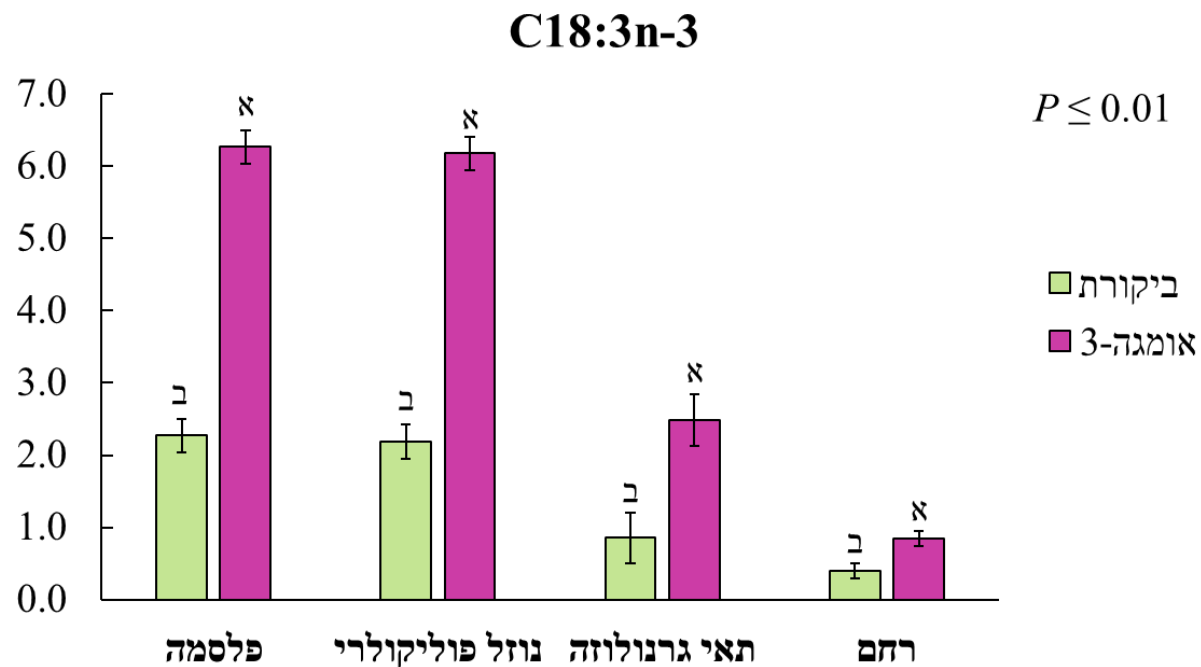

מהלך הניסוי

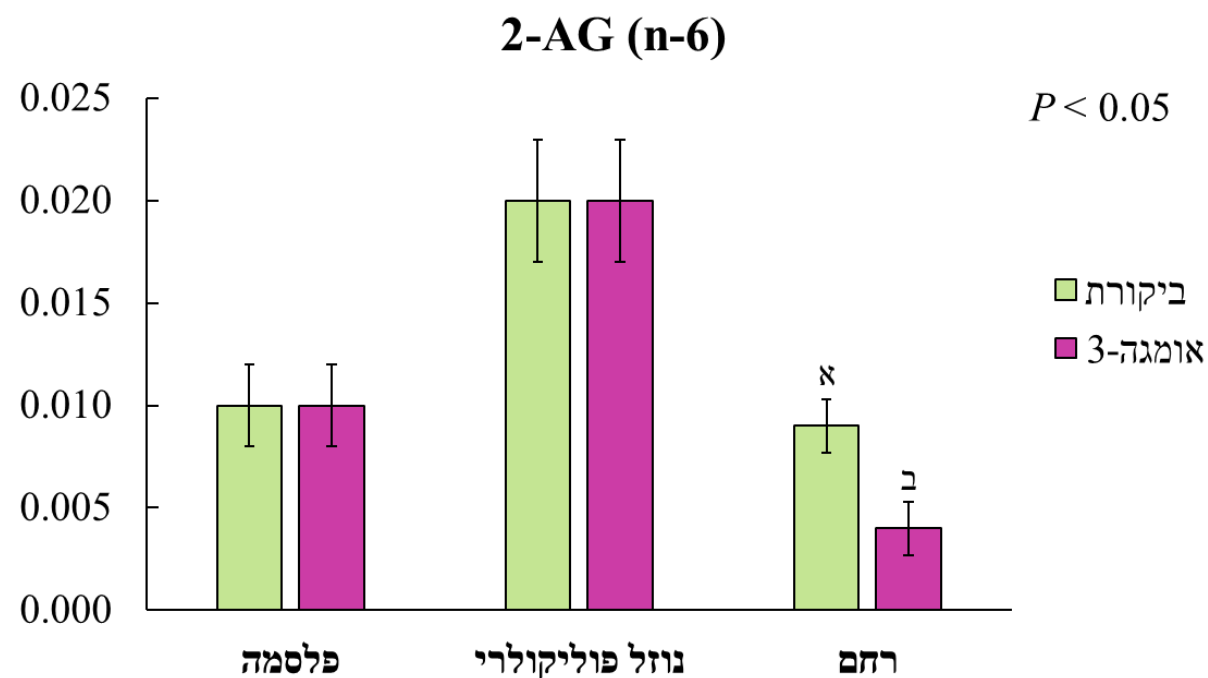
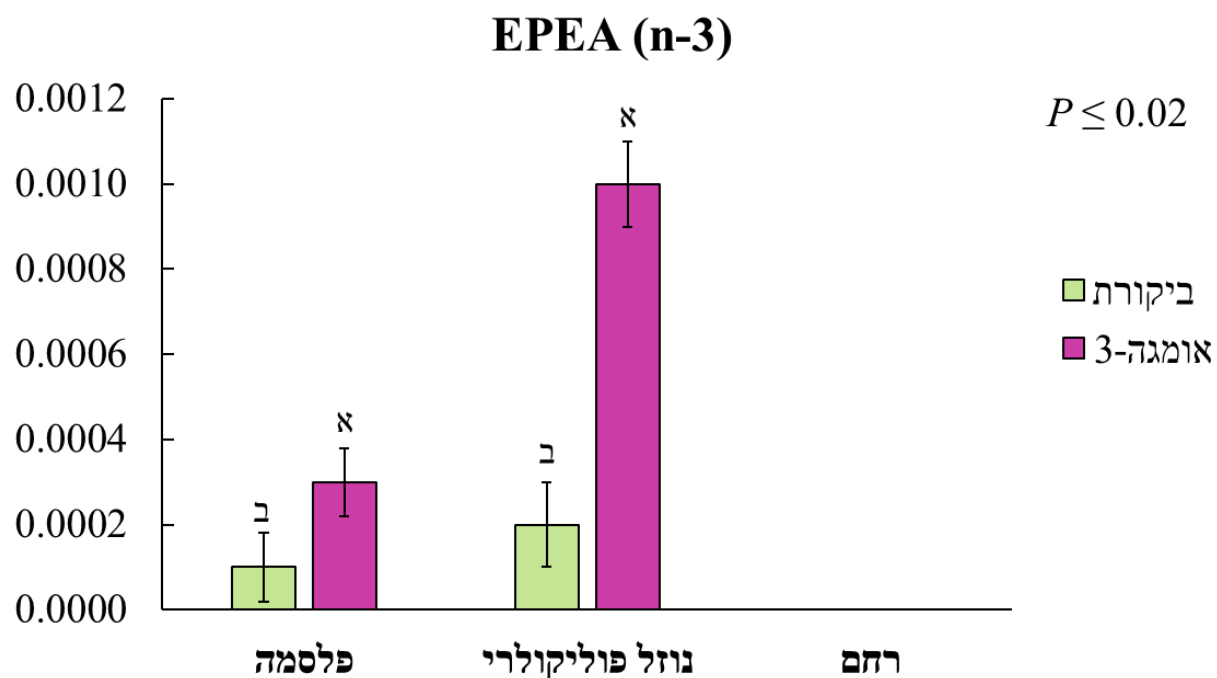
- קבענו את ריכוזי ההורמונים פרוגסטרון ואסטרדיול בזקיקים, והזקיקים הקדם-ביוציים הוגדרו כאשר היחס אסטרדיול/פרוגסטרון היה גבוה מ-1.
- הופרדו תאי הגרנולוזה מהנוזל לבחינת ביטוי גנים וביטוי חלבונים באנליזה פרוטאומית.
- לאחר שאיבת הזקיקים, בוצעה ביופסיית רחם לבחינת ביטוי גנים וחלבונים.
- רמות האנדוקנבינואידים וחומצות השומן נבדקו בפלסמה, בנוזל הפוליקולרי וברחם.
- הנתונים נבחנו במודלים מסוג Proc Mixed או GLM של תוכנת SAS. נתוני ביטוי החלבונים (אנליזה פרוטאומית) נבחנו באמצעות t-test.

תוצאות – פרופיל חומצות שומן

אנדוקנבינואידים ברקמות מערכת המין

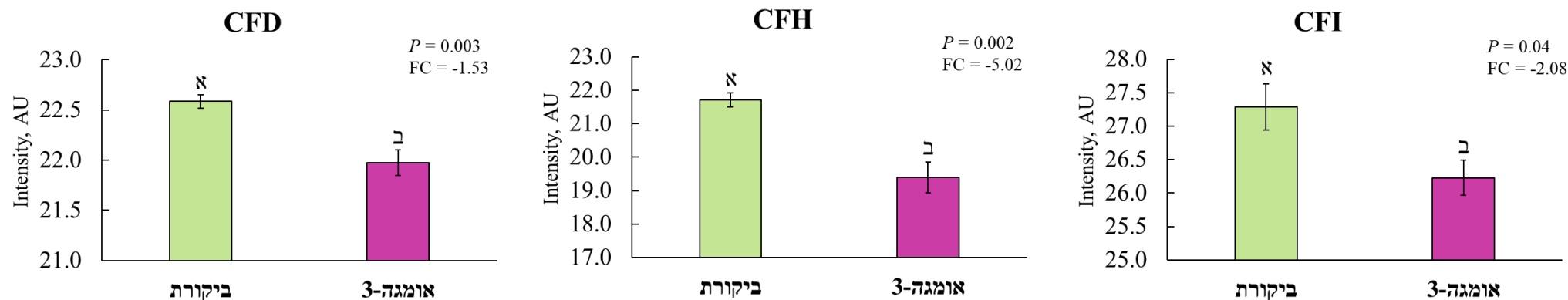

ביטוי חלבונים בתאי הגרנולוזה

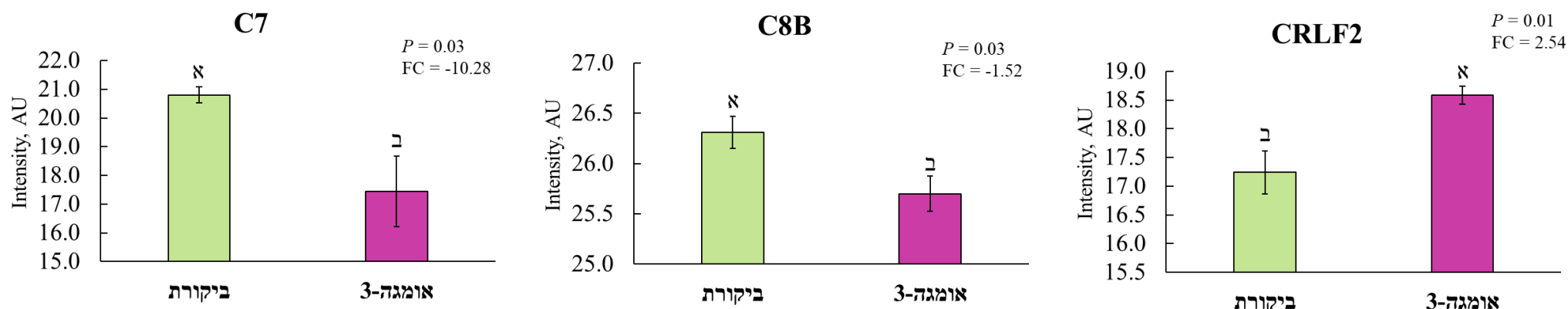
ירידה בביטוי חלבונים של מערכת משלים

Complement ממערכת החיסון

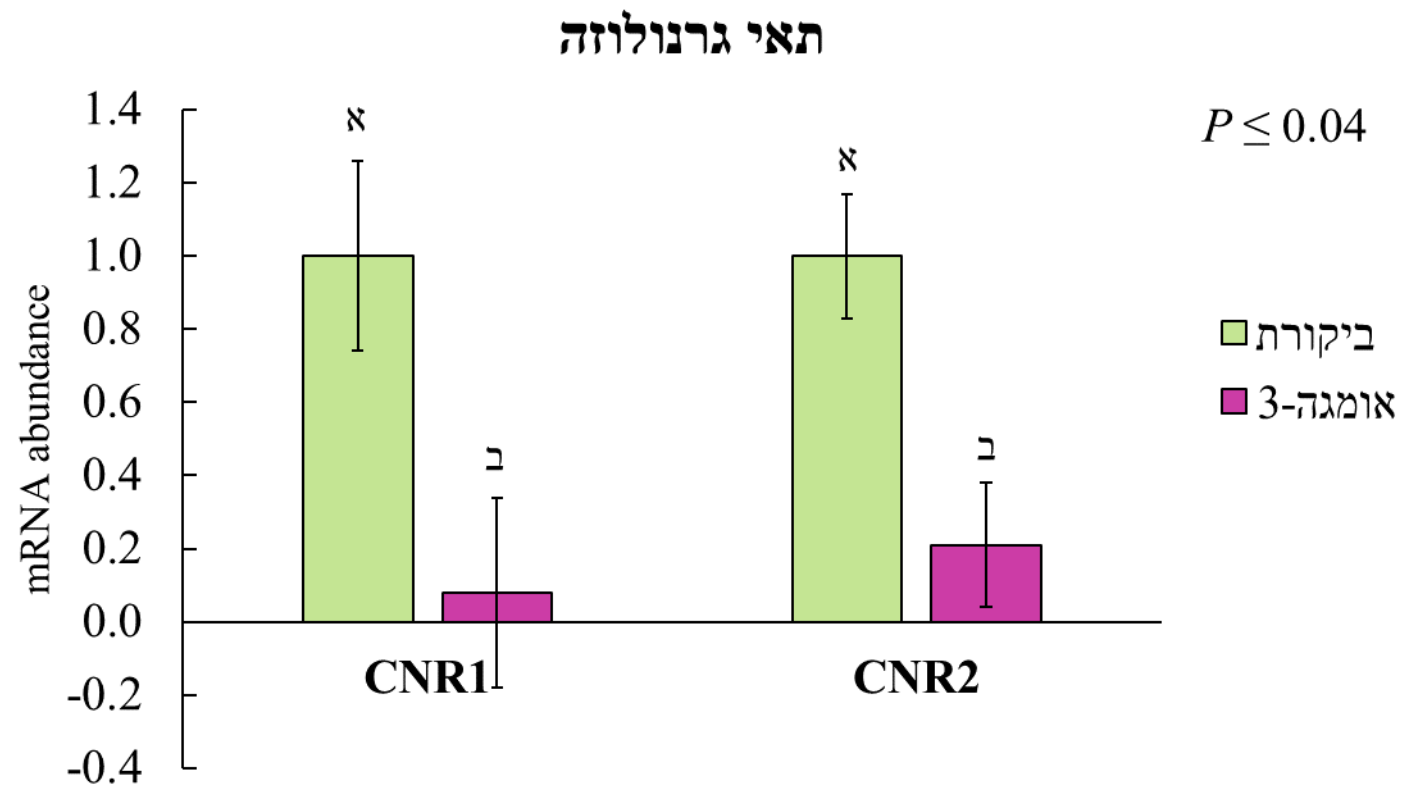
C)

D)

ביטוי גנים של קולטני ECS בתאי הגרנולוזה

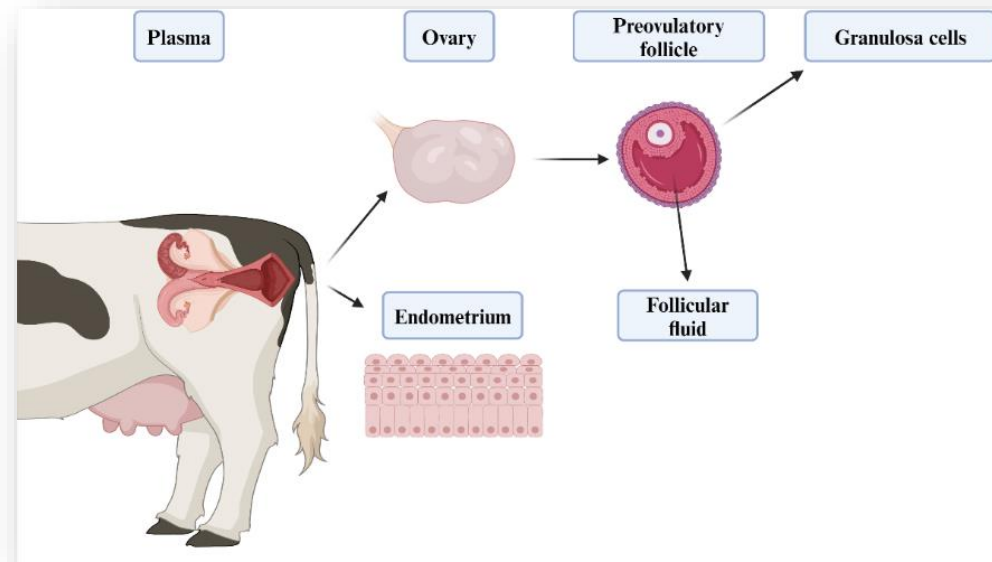
סיכום ומסקנות

- עבודה זו מראה כי מתן חומצות שומן מסוג אומגה-3 במזון השפיע על רמות האנדו-קנבינואידים בזקיקים קדם-ביוציים וברחם של פרות חלב.
- נצפתה ירידה בביטוי חלבונים שקשורים למערכת החיסון בתאי הגרנולוזה וברחם של פרות שקיבלו תוסף של אומגה-3 לעומת הביקורת, וכן ירידה בביטוי הקולטנים של המערכת האנדו-קנבינואידית.

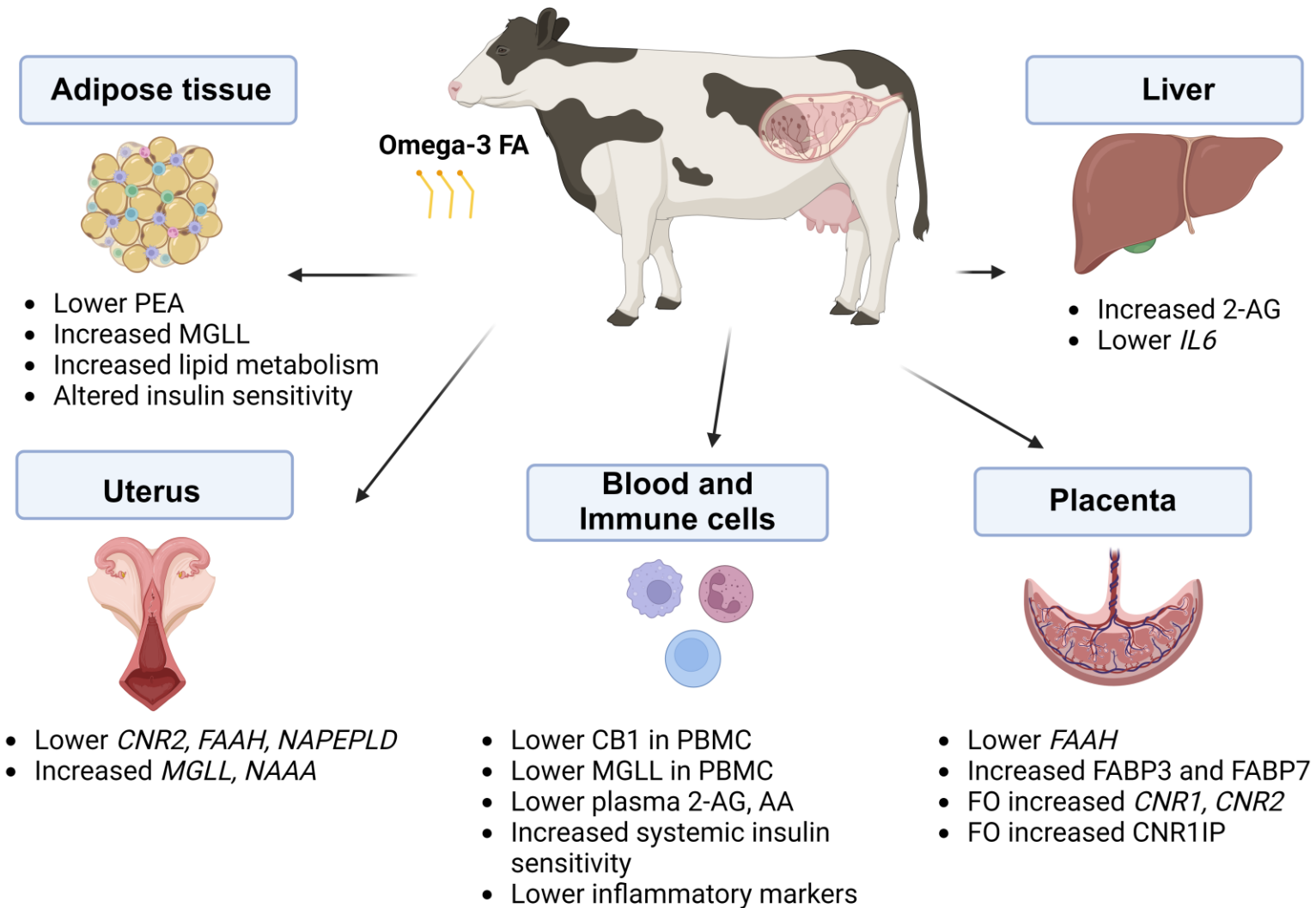
סיכום ומסקנות

- ממצאים אלו תואמים את השערת המחקר כי מתן אומגה-3 במזון יוריד את שפעול המערכת האנדו-קנבינואידית במערכת המין הנקבית.
- הדבר צפוי להשפיע באופן חיובי על תפקוד מערכת המין, ייתכן שגם דרך ההשפעה על מערכת החיסון בזקיקים וברחם.

מתן אומגה-3 מוריד את פעילות המערכת ה-ECS

תודה על ההקשבה!

• תודה לצוות המעבדה: ד"ר פרסילה דוס סנטוס סילבה, ד"ר ינה בוטנקו,

ליעם הבנר, בן שטטנשטיין

• תודה לצוות העובדים ברפת וולקני

